

V I Lenin

Om partiets reorganisering

I.

Betingelserna för vårt partis verksamhet undergår en grundlig förändring. Vi har erövat församlings-, förenings- och tryckfrihet. Det är klart att dessa rättigheter är i högsta grad osäkra, och det vore ett vanvett, om inte rent av en förbrytelse, att förlita sig på de nuvarande friheterna. Den avgörande kampen ligger ännu framför oss, och förberedelserna till denna kamp måste ställas i förgrunden. Partiets illegala apparat måste bibehållas. Men samtidigt är det ovillkorligen nödvändigt att i största omfattning utnyttja den nuvarande, relativt bredare rörelsefriheten. Det är absolut nödvändigt att vid sidan av den illegala partiapparaten skapa allt flera nya, legala och halvlegala partiorganisationer (och sådana som sluter upp kring partiet). Utan detta sistnämnda arbete är det otänkbart att kunna anpassa vår verksamhet till de nya betingelserna, att bli i stånd att lösa de nya uppgifterna ...

För att ställa organisationen på en ny grundval är det nödvändigt att inkalla en ny partikongress. Enligt stadgarna skall kongressen äga rum varje år, denna gång i maj 1906, men nu är det nödvändigt att inkalla den tidigare. Om vi inte tar vara på tillfället kommer det att glida oss ur händerna i den meningen, att det behov av organisation, som gör sig ytterst starkt kännbart hos arbetarna, kommer att finna utlopp i förvrängda, farliga former, att stärka några slags "oavhängiga" o. s. v. Man måste skynda på med att organisera sig på ett nytt sätt, man måste ställa de nya metoderna till allmän diskussion och djärvt och beslutsamt fastställa den "nya kursen".

Det upprop till partiet, som publiceras i dagens nummer och är undertecknat av vårt partis Centralkommitté, bestämmer enligt min djupaste övertygelse denna nya kurs alldeles riktigt. Vi, representanterna för den revolutionära socialdemokratin, "majoritetens" anhängare, har upprepade gånger uttalat, att partiets fullständiga demokratisering är omöjlig under det illegala arbetets förhållanden och att "valprincipen" under sådana omständigheter är en fras. Och erfarenheten har bekräftat våra ord. Mer än en gång har f. d. minoritetsanhängare i partilitteraturen (se broschyren av "Arbetare" med förord av Axelrod, brevet från "En arbetare, en bland många" i Iskra och broschyren "Arbetarna uttalar sig om partisprängningen") påstått, att det faktiskt inte lyckats att genomföra någon allvarlig demokratisering, någon verklig valbarhet. Men nödvändigheten att övergå till valprincipen under de nya förhållandena, vid övergången till politisk frihet, är något som vi bolsjeviker alltid erkänt. Protokollen från RSDAP:s tredje kongress bevisar detta särskilt övertygande, ifall det ännu behövs något bevis.

Således är vår uppgift klar: att tills vidare bibehålla den illegala apparaten och organisera en ny, legal. Med hänsyn till partikongressen lyder denna uppgift (vars konkreta genomförande självfallet kräver praktisk förmåga och kännedom om alla tids- och lokalförhållanden) på följande sätt: att inkalla fjärde kongressen i enlighet med stadgarna och samtidigt genast, omedelbart börja tillämpa valprincipen. Centralkommittén har löst denna uppgift: partikommittéernas ledare, som formellt är representanter för de fullt berättigade organisationerna och reellt representanter för partikontinuiteten, är berättigade att delta i partikongressen med beslutande röst. De delegater, som skall väljas av *alla* partimedlemmar, följaktligen också av den till partiet hörande arbetarmassan, har Centralkommittén i enlighet med sin rätt *inbjudit* att delta med rådgivande röst. Centralkommittén har vidare förklarat, att den genast kommer att föreslå kongressen att förvandla denna rådgivande rösträtt till beslutande rösträtt. Kommer de fullt berättigade kommittédelegaterna att samtycka härtill?

Centralkommittén har förklarat, att de enligt dess mening ovillkorligen kommer att samtycka. För min del är jag fast övertygad härom. Ett sådant förslag måste man godkänna. Det är omöj-

ligt att föreställa sig, att majoriteten av det socialdemokratiska proletariatets ledare inte skulle samtycka till detta. Vi är övertygade om, att partifunktionärernas röster, som med största noggrannhet registreras av tidningen Novaja Zjizn, mycket snart kommer att bevisa att vår åsikt är riktig. Även om en sådan åtgärd (att förvandla den rådgivande rösträtten till beslutande) skulle komma att kräva kamp, så är dock utgången otvivelaktig.

Betrakta denna fråga ur en annan synpunkt, inte från den formella utan från den sakliga sidan. Hotas socialdemokratin av någon fara vid genomförandet av den plan vi föreslagit?

En fara skulle man kunna se däri, att massor av ickesocialdemokrater på en gång inträder i partiet. Då skulle partiet uppgå i massan, det skulle upphöra att vara klassens målmedvetna förtrupp, det skulle degraderas till ett släptågsparti. Det skulle verkligen vara en beklaglig period. Och denna fara *skulle* utan tvivel *kunna* få en *högst allvarlig* betydelse, *om* det bland oss fanns någon tendens till demagogi, om partiet antingen helt saknade grundvalar (program, taktiska regler, organisatoriska erfarenheter) eller om dessa vore svaga och vacklande. Men saken är just den, att detta "*om*" inte finns. Bland oss bolsjeviker finns ingen tendens till demagogi, tvärtom, vi har hela tiden bestämt, öppet och direkt bekämpat även det ringaste försök till demagogi, vi har krävt klassmedvetande av dem som inträder i partiet, vi har hävdad kontinuitetens gigantiska betydelse i partiutvecklingen, krävt disciplin och skolning av *alla* partimedlemmar i en av partiorganisationerna. Vi har ett av alla socialdemokrater officiellt erkänt och fast program, vars grundsatser inte framkallat någon väsentlig kritik (kritik av enskilda punkter och formuleringar är en fullt berättigad och nödvändig sak i varje levande parti). Vi har taktiska resolutioner, som konsekvent och systematiskt utarbetats både av andra och tredje partikongresserna och genom den socialdemokratiska pressens mångåriga arbete. Vi har också en hel del organisatorisk erfarenhet och en verklig organisation, som spelat en uppfostrande roll och utan tvivel burit frukt, vilket – ehuru det inte är så i ögonen fallande – dock kan förnekas endast av blinda eller förblindade.

Nej, kamrater, vi skall inte överdriva denna fara. Socialdemokratin har skapat sig ett namn, skapat en riktning, skapat kadrer av socialdemokratiska arbetare. Och i nuvarande stund, då det heroiska proletariatet i handling visat sin kampberedskap och sin förmåga att kämpa solidariskt och uthålligt för klart medvetna mål i rent socialdemokratisk anda – i ett sådant ögonblick skulle det vara rent av löjligt att tvivla på att de arbetare, som inträder i vårt parti och de som i morgon på CK:s uppmaning kommer att inträda i detsamma, i nittionio fall av hundra är socialdemokrater. Arbetarklassen är instinktivt och spontant socialdemokratiskt sinnad, och socialdemokratins mer än tioåriga arbete har redan i hög grad bidragit till att förvandla denna spontanitet till medvetenhet. Måla inte fan på väggen, kamrater! Kom ihåg, att i varje levande och i utveckling stannat parti alltid kommer att finnas osäkra, vacklande och vankelmodiga element. Men dessa element underordnar sig och kommer att underordna sig inflytandet från socialdemokraternas principfasta och sammansvetsade kärna.

Vårt parti har stagnerat i illegaliteten. Det har kvävts i den under de senaste åren, som en delegat på tredje kongressen alldeles riktigt uttryckte sig. Illegaliteten håller på att ta slut. Framåt med djärva steg, rusta er med nya vapen, fördela dem bland nytt folk, utvidga edra stöddepunkter, kalla till edra led alla socialdemokratiska arbetare, tag in dem i hundra- och tusental i partiorganisationerna. Må deras delegerade liva upp våra centrala institutioner, må det unga revolutionära Rysslands friska anda strömma in med dem. Hittills har revolutionen alltjämt rättfärdigat alla marxismens teoretiska grundsatser, alla socialdemokratins väsentliga paroller. Revolutionen har också rättfärdigat *vårt*, det socialdemokratiska arbetet, rättfärdigat vår förhoppning och vår tro på proletariatets verkligt revolutionära anda. Låt oss lägga bort all småaktighet vid partiets nödvändiga reorganisering: låt oss genast slå in på den nya vägen. Det kommer inte att beröva oss vår gamla illegala apparat (de socialdemokratiska arbetarna kommer otvivelaktigt att erkänna och bekräfta den, det har verkligheten och revolutionens

förlopp bevisat hundra gånger eftertryckligare än vad beslut och bestämmelser kan göra). Det kommer också att skänka oss nya, unga krafter, som växer fram ur djupet av den enda verkligt och konsekvent revolutionära klassen, vilken redan till hälften erövat friheten åt Ryssland och som kommer att skänka det fulla frihet och genom denna frihet föra det till socialismen!

II.

Vårt partis CK:s beslut att inkalla RSDAP:s fjärde kongress, vilket publicerats i nr 9 av *Novaja Zjizn*, är ett avgörande steg i riktning mot den demokratiska principens fullständiga förverkligande i partiorganisationen. Valen av delegerade till partikongressen (vilka till en början kommer att ha rådgivande röst, men sedan otvivelaktigt kommer att erhålla beslutande röst) måste genomföras inom en månad. Alla partiorganisationer bör därför fortast möjligt taga itu med att behandla frågan om kandidaternas person och om kongressens uppgifter. Man måste ovillkorligen räkna med möjligheten av nya försök av det döende självhärskardömet att draga in de utlovade friheterna, att överfalla de revolutionära arbetarna och främst deras ledare. Därför är det knappast lämpligt (möjligen med undantag av vissa fall) att offentliggöra delegaternas rätta namn. Så länge ultrareaktionärerna sitter vid makten, får man inte avstå pseudonymerna, som det politiska slaveriet lärt oss att använda. Det skadar inte heller att liksom tidigare också välja suppleanter för delegaterna ”i händelse dessa skulle råka fast”. Vi skall dock inte uppehålla oss vid alla dessa konspirativa försiktighetsåtgärder, ty kamraterna, som känner till de lokala betingelserna för arbetet, kommer lätt att klara alla de svårigheter, som kan uppstå i detta avseende. De kamrater, som besitter rik erfarenhet ifråga om det revolutionära arbetet under självhärskardörets förhållanden, måste med råd och dåd hjälpa dem som börjar sitt socialdemokratiska arbete under de nya, ”fria” (fria tills vidare ännu inom citationstecken) förhållandena. Det är självklart, att detta arbete kräver mycken takt av våra kommittémedlemmar: de tidigare formella prerogativen förlorar nu oundvikligen sin betydelse och det blir nödvändigt att titt och ofta ånyo börja om ”från början” och att *bevisa* för de breda skikten av nya partimedlemmar hur viktigt det är, att det socialdemokratiska programmet, den socialdemokratiska taktiken och organisationen är principfasta. Man får inte glömma, att vi hittills för det mesta haft att göra med revolutionärer, som endast kommit från ett bestämt socialt skikt, medan vi nu kommer att ha att göra med typiska representanter för massan. Denna ändring kräver att vi ändrar våra metoder inte endast i fråga om propagandan och agitationen (det blir nödvändigt att vara mera populär, det kräves förmåga att kunna behandla frågorna, att på det mest enkla, åskådliga och verkligt övertygande sätt klargöra socialismens grundläggande sanningar), utan också i fråga om organisationen.

Här skulle jag vilja dröja vid en sida av dessa nya organisationsuppgifter. Centralkommittén inbjuder till kongressen delegerade från *alla* partiorganisationer och uppmanar *alla* socialdemokratiska arbetare att inträda i sådana organisationer. För att kunna omsätta denna goda önskan i handling är det inte tillräckligt att endast ”inbjuda” arbetarna, att helt enkelt öka antalet organisationer av den tidigare typen. Nej, för detta behövs ett självständigt, skapande och av alla kamrater kollektivt verkställt utarbetande av *nya* organisationsformer. Här kan man inte ge några på förhand bestämda normer, ty hela denna sak är ny; här måste kändomen om de lokala förhållandena och framför allt *alla* partimedlemmars initiativ komma till användning. Den nya organisationsformen, eller rättare sagt den nya formen för arbetarpartiets grundläggande organisationscell måste ovillkorligen vara bredare än de tidigare cirklarna. Den nya cellen kommer antagligen också att vara en mindre stramt formerad, en ”friare”, en ”lösare” organisation. Om det existerade fulla föreningsfrihet och om befolkningens medborgerliga rättigheter vore fullt garanterade, så skulle vi naturligtvis överallt bilda socialdemokratiska föreningar (inte endast fackliga, utan också politiska, partiorganisationer). Under nuvarande förhållanden måste man sträva efter att närma sig detta mål på alla möjliga vägar och med alla till buds stående medel.

Man måste genast väcka alla partifunktionärers och alla med socialdemokratins sympatiserande arbetares initiativ. Likaså måste man omedelbart överallt anordna föredrag, diskussioner, inomhus- och friluftsmöten, där man i den populäraste och lättfattligaste form talar om RSDAP:s fjärde kongress och dess uppgifter, påvisar den nya formen för kongressens organisation och inbjuder alla socialdemokrater att delta i uppbyggandet av ett verkligt proletärt socialdemokratiskt parti på en ny grundval. Detta arbete kommer att skänka en hel mängd erfarenheter och att under loppet av två tre veckor (därest saken bedrivs energiskt) ur arbetarnas mitt föra fram nya socialdemokratiska krafter och bland betydligt bredare skikt väcka intresse för det socialdemokratiska partiet, vilket vi nu beslutat att tillsammans med alla kamrater ur arbetarnas led reorganisera. På alla möten kommer frågan om bildandet av partiföreningar, -organisationer och -grupper att oförtövat tagas upp till behandling. Varje förening, organisation eller grupp väljer sig genast en byrå, en ledning eller ett verkställande utskott, kort sagt, en ständig centralinstans för att leda organisationsangelägenheterna, för att upprätthålla förbindelserna med de lokala partiinstanserna, för att mottaga och sprida partilitteratur, för att insamla bidrag till partiarbetet, för att anordna möten, föredrag och föreläsningar samt slutligen för att förbereda valen av delegerade till partikongressen. Partikommittéerna kommer självfallet att bemöda sig om att hjälpa varje sådan organisation och förse den med material, så att den kan få klart för sig vad Rysslands Socialdemokratiska Arbetarparti är, och lära känna dess historia och dess nuvarande stora uppgifter.

Likaså är det på tiden att sörja för att det upprättas lokala så att säga ekonomiska stöddepunkter för de socialdemokratiska arbetarorganisationerna i form av matsalar, kaféer, ölstugor, bibliotek, läsestugor, skjutbanor (tir)^{*} o. s. v., o. s. v., vilka skötes av partimedlemmar. Man får inte glömma, att det inte bara är den ”självhärskande” polisen, utan också den ”självhärskande” företagaren, som kommer att förfölja de socialdemokratiska arbetarna och avskeda agitatorerna, och därför är det synnerligen viktigt att upprätta en basis, som i största möjliga mån är oberoende av fabrikanternas godtycke.

Överhuvud måste vi socialdemokrater på alla möjliga sätt utnyttja det nuvarande utvidgandet av aktionsfriheten. Och ju mera säkerställd denna frihet blir, desto mera energiskt kommer vi att föra fram parollen: ”Till folket!” Nu kommer arbetarnas eget initiativ att bryta fram i en omfattning, som vi, konspiratörerna och ”cirkelmännen” av i går, inte ens vågat drömma om. Nu kommer den socialistiska idéns inverkan på proletariatets massor att slå in på sådana vägar – och gör det redan – att vi ofta inte alls kommer att kunna följa med. I enlighet med dessa förhållanden blir det nödvändigt att sörja för en riktig fördelning av de socialdemokratiska intellektuella[†], att de inte onödigtvis dröjer sig kvar på sådana ställen, där rörelsen redan står på egna ben och, om man så får säga, klarar sig med egna krafter. De intellektuella skall gå ned ”i djupet”, där arbetet är tyngre, betingelserna svårare, där bristen på erfaret och kunnigt folk starkare gör sig gällande, där det finns mindre ljuskällor och där det politiska livet pulserar svagare. ”Till folket” måste vi gå både om det blir fråga om val, i vilka hela

* Jag känner inte det motsvarande ryska ordet och betecknar med ”tir” en lokal, där man skjuter till måls, där det finns ett förråd av alla slags vapen och där envar som så önskar mot en mindre avgift kan få skjuta till måls med revolver och gevär. I Ryssland har man proklamerat församlings- och föreningsfrihet. Medborgarna har rätt att samlas också för att lära sig skjuta, och det kan inte vara farligt för någon. I varje europeisk storstad finner man sådana allmänt tillgängliga skjutbanor i källarlokal, ibland utanför staden o. s. v. Och för arbetarna är det inte alls överflödigt att lära sig skjuta, att lära sig handskas med vapen. Det är klart att vi kan bedriva denna sak på allvar och i större omfattning först sedan föreningsfriheten tryggats och det blir möjligt att yrka rättsligt ansvar mot varje polisslusk, som understår sig att stänga sådana inrättningar.

† Jag uttalade på tredje partikongressen den önskan, att det i partikommittéerna borde finnas ungefär åtta arbetare på två intellektuella. Hur föråldrad denna önskan är!

Nu får man önska att i de nya partiorganisationerna på en socialdemokratisk intellektuell kommer några hundra socialdemokratiska arbetare.

befolkningen t. o. m. i de mest avlägsna vrår kommer att deltaga, och (vad som är ännu viktigare) om det blir fråga om öppen kamp för att paralysera det provinsiella Vendeés reaktion, för att i hela landet, bland alla proletärmassorna trygga spridningen av de från de stora centra utgående parollerna.

Självfallet är varje överdrift skadlig; för en fullt hållbar och såvitt möjligt ”mönstergill” organisering av arbetet kommer vi också nu ofta att bli tvungna att koncentrera de bästa krafterna i ett eller annat viktigt centrum. Erfarenheten kommer att visa, vilka proportioner man får lov att iakttaga i detta avseende. Nu består vår uppgift inte så mycket i att tänka ut normer för organisationen enligt de nya grundsatserna, som i att utveckla ett så brett upplagt och så djärvt arbete som möjligt för att på fjärde partikongressen draga slutsatserna av resultaten av partiets erfarenhet och formulera desamma.

III

I de båda första avsnitten har vi sysselsatt oss med den allmänna betydelsen av valprincipen i partiet och med nödvändigheten av nya organisationsceller och organisationsformer. Nu skall vi gå närmare in på ännu en ytterst aktuell fråga, nämligen frågan om partiets förenande.

Det är ingen hemlighet för någon, att den väldiga majoriteten av de socialdemokratiska arbetarna är ytterst missnöjda med partisprängningen och kräver sammanslutning. Det är ingen hemlighet för någon, att sprängningen framkallat en viss kyla bland de socialdemokratiska arbetarna (eller dem som är beredda att bli det) gentemot det socialdemokratiska partiet.

Att partiets ”spetsar” själva skall sammansluta sig, det har arbetarna nästan upphört att hoppas på. Såväl RSDAP:s tredje kongress som mensjevnikernas konferens i maj innevarande år erkände officiellt nödvändigheten av en sammanslutning. Sedan dess har ett halvt år förgått, men sammanslutningen har nästan inte alls rört sig ur fläcken. Det är inte att undra på, att arbetarna börjat visa tecken på otålighet. Det är inte att undra på, att ”En arbetare, en bland många”, som skrev om sammanslutningen i Iskra och i en av ”majoriteten” utgiven broschyr (”Arbetarna uttalar sig om partisprängningen”, utg. av CK, Genève 1905), slutligen hotade de socialdemokratiska intellektuella med ”knytnäven nedifrån”, en del av socialdemokraterna (mensjevnikerna) var på den tiden missbelåtna med denna hotelse, de andra (bolsjevnikerna) ansåg den berättigad och i grunden fullkomligt rättvis.

Det synes mig, att den rätta stunden nu kommit, då de *klassmedvetna* socialdemokratiska arbetarna kan och måste förverkliga sin avsikt (jag säger inte ”hotelse”, ty detta ord har en bismak av beskyllningar och demagogi, och vi måste av alla krafter undvika såväl det ena som det andra). I verkligheten har stunden nu kommit, eller kommer i varje fall, då man kan använda valprincipen i partiorganisationen inte i ord utan i handling, inte som en vacker men tom fras, utan som en verkligt ny princip, vilken verkligen förnyar, utvidgar och befäster partiförbindelserna. ”Majoriteten” har genom CK direkt uppmanat till att genast tillämpa och införa valprincipen. Minoriteten går samma väg. Och de socialdemokratiska arbetarna utgör den väldiga, övervägande majoriteten i alla socialdemokratiska organisationer, institutioner, möten o. s. v.

Det betyder, att det redan nu finns möjlighet att inte endast *övertyga* folk om nödvändigheten av förenig, inte endast söka uppnå *löften* om förenig, utan att verkligen *förenas sig* helt enkelt genom ett majoritetsbeslut av de organiserade arbetarna i både den ena och den andra fraktionen. Här behövs inget ”påtvingande”, ty i princip är nödvändigheten av enhet erkänd av alla, och arbetarna har endast att i praktiken genomföra en principiellt redan avgjord fråga. Förhållandet mellan de intellektuellas och proletärernas (arbetarnas) funktioner inom den socialdemokratiska arbetarrörelsen kan ju tämligen noggrant uttryckas med en sådan allmän

formel: de intellektuella löser frågorna bra ”principiellt”, ritar bra schema och resonerar bra om nödvändigheten att genomföra dem ... medan arbetarna handlar och omsätter den gråa teorin i levande praxis.

Och jag kommer inte att göra mig skyldig till den ringaste demagogi, inte på något sätt förringa medvetenhetens väldiga roll i arbetarrörelsen och under inga omständigheter försvaga den marxistiska teorins och de marxistiska principernas gigantiska betydelse, om jag nu säger: vi har såväl på kongressen som på konferensen uppställt partiförenandets ”gråa teori”. Kamrater arbetare! Hjälp oss att omsätta denna gråa teori i levande praxis! Inträd massvis i partiorganisationerna! Gör vår fjärde kongress och mensjevikernas andra konferens till en imponerande och storslagen kongress av de socialdemokratiska arbetarna. Delta praktiskt tillsammans med oss i lösandet av frågan om sammansmältningen – låt det i denna fråga undantagsvis (det blir ett undantag, som bekräftar den motsatta regeln!) finnas en tiondel teori och nio tiondelar praxis. Inte sant, en sådan önskan är berättigad, historiskt nödvändig och psykologiskt förståelig. Vi har så länge ”teoretiserat” (ibland – det måste erkännas – till ingen nytta) i emigrantlivets atmosfär, att det sannerligen inte alls skulle skada, om vi nu i någon mån, en aning, en liten smula skulle ”slå över åt andra hållet”, och ställa praktiken litet mera i förgrunden. I frågan om sammanslutningen, på vilken vi i samband med behandlingen av orsakerna till sprängningen slösat hav av bläck och berg av papper, är en sådan metod absolut på sin plats. Särskilt vi emigranter har längtat efter praxis. Och dessutom har vi ju redan utarbetat ett synnerligen bra och uttömmande program för hela den demokratiska revolutionen. Låt oss således förena oss för att genomföra denna revolution!

N. Lenin.

Novaja Zjizn nr 9, 13 och 14 (10, 15 och 16 november 1905).